

Priopćenje za medije Luxembourg, 11. studenoga 2019.

IT sustavi za kontrolu šengenskih granica dobro su osmišljeni, ali potrebni su pravodobniji i potpuniji podatci, upozoravaju revizori EU-a

Tijela nadležna za graničnu kontrolu u državama članicama trebala bi obratiti veću pozornost na žuran unos potpunih podataka u informacijske sustave EU-a koji se upotrebljavaju u okviru nadzora vanjskih granica šengenskog područja, stoji u novom izvješću Europskog revizorskog suda (Sud). IT sustavi za kontrolu šengenskih granica koristan su alat kojim se službenici graničnog nadzora sve više služe pri obavljanju graničnih provjera. Međutim, neki podatci trenutačno nisu uneseni u te sustave, dok drugi pak nisu potpuni ili nisu uneseni pravodobno. Time se umanjuje učinkovitost dijela graničnih provjera, ističu revizori.

Uspostavom šengenskog područja, kojom su ukinute granične provjere između 22 države članice EU-a i četiri dodatne europske zemlje, stavljen je veći naglasak na važnost djelotvorne kontrole i nadzora vanjskih granica tog područja u svrhu sprječavanja kaznenih djela i terorizma te kontrole migracija. Procjenjuje se da za uspostavu IT sustava kojima je cilj olakšati posao službenika graničnog nadzora iz proračuna EU-a izdvojeno preko 600 milijuna eura.

Sud je procijenio koliko su glavni IT sustavi doprinijeli tome da službenici graničnog nadzora mogu kvalitetno provjeriti pojedince koji ulaze u šengensko područje na odobrenim graničnim prijelazima na kopnu te u morskim i zračnim lukama. Predmetnim IT sustavima provjeravaju se osobe i predmeti, vize i zahtjevi za azil, otisci prstiju i evidencija putnika. Revizori su posjetili Finsku, Francusku, Italiju, Luksemburg i Poljsku.

„Službenici graničnog nadzora na temelju podataka iz tih IT sustava donose odluke o tome hoće li propustiti određenu osobu, no ponekad iz sustava ne dobivaju odgovarajuće informacije za donošenje takve odluke”, **izjavila je Bettina Jakobsen, članica Europskog revizorskog suda zadužena za ovo izvješće.** „Revizija koju je obavio Sud bila je usmjerena na utvrđivanje onih aspekata osmišljavanja i upotrebe tih sustava koji mogu pomoći službenicima graničnog nadzora da učinkovitije obavljaju svoj posao.”

IT sustavi za kontrolu šengenskih granica općenito su dobro osmišljeni da olakšaju granične provjere te su se posjećene države članice u načelu pridržavale važećeg pravnog okvira, poručuju revizori. Međutim, u određenim je zemljama lakše provesti učinkovite granične provjere nego u drugima te bi se države članice mogle sustavnije služiti informacijskim sustavima.

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Više od polovice službenika graničnog nadzora među kojima je Sud proveo anketu u nekom je trenutku dopustilo osobama prelazak granica bez provjere u sustavima. Naime, Sud je utvrdio da se broj izdanih viza ne podudara s brojem provjerenih viza, što bi mogao biti pokazatelj da se vize ne provjeravaju sustavno na svim graničnim prijelazima.

Službenici graničnog nadzora ne dobivaju uvijek pravodobne i potpune podatke iz sustava. Kada krenu provjeriti određeno ime, mogu dobiti na stotine rezultata – uglavnom lažno pozitivnih – koje moraju ručno provjeriti. Ne samo da se time umanjuje učinkovitost graničnih provjera nego se i povećava rizik od toga da se previde stvarni pozitivni rezultati pretraživanja, upozoravaju revizori.

Znatnim kašnjenjima s uvođenjem IT rješenja za nadzor i evidenciju putnika službenicima graničnih tijela onemogućena je razmjena važnih informacija. Kašnjenja su nepovoljno utjecala i na razmjenu informacija o stanju na granicama te razmjenu podataka o otiscima prstiju. Revizori upozoravaju da kašnjenja s dostavljanjem podataka o otiscima prstiju mogu dovesti do toga da se za obradu određenog zahtjeva za azil odgovornom proglasi pogrešna zemlja. Povrh toga, državama članicama potrebno je mnogo vremena za otklanjanje nedostatka utvrđenih u okviru evaluacija, koje revizori svejedno smatraju „temeljitima i metodičnima”.

Revizori su preporučili Europskoj komisiji da potakne dodatno osposobljavanje za rad u IT sustavima, poboljša postupke za kontrolu kvalitete podataka, analizira nepodudarnosti u vezi s provjerama viza, smanji kašnjenja s unosom podataka i skрати vrijeme potrebno za otklanjanje utvrđenih nedostataka.

Napomene za urednike

Iako je svaka država šengenskog područja pojedinačno odgovorna za zaštitu vlastitih granica, djelotvorna suradnja među njima iziskuje određenu razinu usklađenosti graničnih provjera, kao i zajedničku viznu politiku. Te su države 2018. godine izdale više od 14 milijuna šengenskih viza za kratkotrajni boravak. U razdoblju od listopada 2015. do rujna 2017. Francuska, Njemačka, Italija, Španjolska i Grčka – zemlje koje su izdale najveći broj viza – izdale su gotovo 18 milijuna viza, no obavile su manje od 14 milijuna provjera. Države šengenskog područja također upotrebljavaju preko 200 različitih vrsta nacionalnih viza kojima se omogućuje putovanje kroz to područje, no koje nisu evidentirane u zajedničkim IT sustavima te se informacije o njima stoga ne dijele s drugim zemljama.

Broj državljana trećih zemalja kojima je odbijen ulazak na vanjskim granicama kretao se u rasponu od 440 000 2017. godine do gotovo 500 000 2009. godine. U razdoblju 2013. – 2017. broj pozitivnih rezultata pretraživanja koji su se odnosili na tražene osobe i predmete na temelju upozorenja unesenih u drugim zemljama gotovo se utrostručio, porastavši s 87 000 na 243 000. U mjesečnim izvješćima prikazano je približno 3 milijuna upozorenja o mogućim problemima u vezi s kvalitetom podataka na približno 82 milijuna zapisa u evidenciji.

EU je uspostavio pet IT sustava podrške: šengenski informacijski sustav, vizni informacijski sustav, europsku bazu otisaka prstiju tražitelja azila, europski sustav nadzora granica i evidenciju podataka o putnicima. Države članice EU-a tek su u ograničenoj mjeri iskoristile dostupna financijska sredstva EU-a za poboljšanje IT sustava za graničnu kontrolu.

Tematsko izvješće br. 20/2019 „Informacijski sustavi EU-a koji se upotrebljavaju u okviru granične kontrole vrlo su koristan alat, ali potrebno je staviti veći naglasak na pravodobnost i potpunost podataka” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu) na 23 jezika EU-a. Sud je prethodno objavio izvješća o povezanim temama kao što su carinski IT sustavi i kontrole, šengenski informacijski sustav i vanjske migracije.

Kontakt za medije

Damijan Fišer – E: damijan.fiser@eca.europa.eu

T: (+352) 4398 45410 M: (+352) 621 55 22 24